
Radana Königová Doktorka Jana Palacha

Radana Königová Doktorka Jana Palacha

22.10.2012 Ona DNES Strana 36 Osud, autor: Radka Wallerová

Málokterý lékař má tu čest vybudovat nový obor medicíny. Radana Königová to dokázala, protože dovedla do zdárného konce úsilí o kliniku specializovanou na popáleniny a následnou plastickou chirurgii. Byla výjimečná i svým mimořádně lidským přístupem k pacientům.

Možná víte, jak se dnes léčí popáleniny. Nejvážněji zranění lidé se dostávají prakticky okamžitě do speciálního centra v pražské vinohradské nemocnici, kde zůstávají tak dlouho, dokud je potřeba. Krom léčby vlastních popálenin je tady čekají operace, které postupně zmenšují následky ohně nebo třeba elektrického proudu.

Samozřejmost? Dnes už ano, ale nebývalo tomu tak. Popáleniny se kdysi léčily jen jako jakási bokovka, tu na chirurgii, tu na dermatologii. Platilo to nejen u nás, ale i jinde ve světě. Za to, jak léčba funguje dnes, vděčí zdejší pacienti lékařce Radaně Königové, která se o tento obor zásadním způsobem zasloužila a která mu věnovala pět desítek let svého profesního života.

OD PORODNICTVÍ K POPÁLENINÁM

V jednu chvíli to přitom vypadalo, že skončí na úplně jiném oddělení. V polovině 50. let při studiu na lékařské fakultě Univerzity Karlovy ji totiž nejvíce lákalo porodnictví. Ale že by šla na jinou školu než medicínu, o tom nemohla být řeč. Už v dětství ji fascinovalo pracoviště jejího otce, taktéž lékaře. „Vůně jeho ordinace mi vždy imponovala, vábila mě, a hlavně jsem viděla otce, jak jedná s pacienty, což na mě velice působilo,“ řekla doktorka Radana Königová před časem v rozhovoru pro Zdravotnické noviny.

Mimochodem, její otec pracoval vždy v nemocnici, neměl soukromou a tím pádem pro mnoho lidí drahou ordinaci. „Bylo to jeho hobby,“ vysvětluje lékařova dcera. Nejspíš někde tady se zrodil její vlídný a poctivý přístup k pacientům. Od okamžiku, kdy je přijala, se jim věnovala dlouhé roky. Vedla si podrobné záznamy o péči a se všemi poznatky, které získala, později seznamovala nové adepty oboru popálenin. Naučila je zaměřovat se na zdánlivě nepodstatné detaily – pokud se na kliniku dostalo dítě se souměrně popálenými dlaněmi i nohama, těžko se mohlo zranit při nešťastném úrazu. Na lékařích bylo, aby se zaměřili na to, zda rodiče nebo někdo jiný dítě netýrá.

Ačkoli mnozí kolegové Radany Königové opouštěli kliniku a začali se věnovat daleko lukrativnější plastické medicíně, ji to nikdy nezlákalo. „Opustila bych všechno, co jsem se celý život snažila vytvořit. Postižení potřebují kontinuální péči, hlavně ti, kteří mají zjevné deformace obličeje a krku,“ uvedla. Přesně tohle je péče, do níž se mnoha plastickým chirurgům nechce, výsledek je nejistý, nepřichází často po jedné ani po dvou operacích, nutná je dlouhodobá rehabilitace a především – není to práce, která vám vynese bohatství.

S nejvážněji zraněnými pacienty stráví lékař část jejich života. „Trvá řadu let, než je obličej ‚vytvořen‘ tak, aby se pacient mohl vrátit do práce nebo do školy a mít normální kontakt s okolím. Vyžaduje to trpělivost pacienta, rodiny i operátora,“ řekla lékařka.

Přesně toto svým pacientům poskytovala – v tom se popáleninová medicína a následná plastická chirurgie liší od jiných oborů medicíny. Navíc musíte myslet i na pošramocenou psychiku, protože lidé znetvoření popáleninami více než jiní nemocní myslí na sebevraždy. Doktor proto musí léčit nejen jejich tělo, ale soustavně myslet i na to, co se jim odehrává v hlavě.

VZOR V BRITÁNII A AMERICĚ

K popáleninám se Radana Königová dostala od chirurgie, které se věnovala v karlovarské nemocnici. Tam přišla na umístěnku na přelomu padesátých a šedesátých let minulého století. Už tehdy bylo zjevné, že tíhne k takzvaným rekonstrukčním operacím, a proto ji její tehdejší šéf poslal do Prahy k legendě české plastické chirurgie Františku Burianovi. Ten už téměř deset let budoval popáleninové centrum v pražské Legerově ulici.

Plastická chirurgie se tehdy zabývala především následky různých úrazů či vrozených vad a mladou lékařku tento obor tak nadchl, že se mu začala věnovat i ve Varech. Počátkem 60. let pak požádala o možnost odejít do Prahy. Tak se ocitla už natrvalo u svého vzoru. „Měla jsem štěstí, že mě profesor Burian nechal asistovat u svých operací,“ říká dnes. Klinika profesora Buriana jí dala šanci zdokonalit se i v zahraničí, v letech 1966 a 1967 pracovala v Edinburghu. Právě v Británii měli kvůli válečným úrazům s popáleninami a jejich léčbou velké zkušenosti, vzorem pro vznik československého pracoviště se stala také popáleninová klinika v americkém Michiganu. Pražské centrum nakonec své definitivní sídlo

našlo ve vinohradské fakultní nemocnici. Jedním z nejznámějších pacientů lékařky Königové byl Jan Palach. Studenta, který se pokusil v lednu 1969 upálit, se snažila zachránit s neméně známou kolegyní, Jaroslavou Moserovou.

MATKA NA POLOVIČNÍ ÚVAZEK

Lékařů měla Radana Königová v rodině více, byli jimi i její dědeček, bratr, teta a švagr. Její dva synové se však medicíně nevěnují ani vzdáleně. Jeden z nich se stal doktorem přírodních věd, druhý akademickým malířem. Sama mnohokrát přiznala, že skloubit péči o děti s prací lékařky nebylo vůbec snadné.

„Měla jsem štěstí, že moje matka se mi starala o rodinu a vychovala oba syny až do jejich dvaceti let. Díky tomu jsem se mohla plně věnovat medicíně, a to včetně služeb a zahraničních pracovních pobytů,“ uvedla. Slova vděku měla i pro svého manžela, říkala nicméně, že ono pochopení pro její práci bylo dokonce jednou z podmínek, za kterých k sňatku svolila. „Nevdávala bych se, kdybych nemohla pracovat,“ říkala žena, která se ve volném čase mimo jiné těší ze svých vnoučat, s nimiž jezdila například na rodinnou chalupu do Podještědí nedaleko hradu Lemberk.

Dnes už Radana Königová pacienty neoperuje, ale stále je možné ji vidět v malé kanceláři pražské vinohradské nemocnice, jak například debatuje se studenty a mladšími lékaři. O popáleninách a jejich léčbě, jak jinak. Jak řekl její nástupce v čele kliniky Ludomír Brož: Tahle lékařka žije především pro svou práci.??

S PACIENTY, KTERÍ MAJÍ ZNETVOŘENÝ OBLIČEJ NEBO KRK, STRÁVÍ LÉKAŘ CELÉ ROKY.

5 nej ČESKÉ LÉKAŘKY V DALŠÍM ČÍSLE: >Jitka Abrahámová

Zakladatelka popáleninového centra

Radana Königová se narodila 31. července 1930 v Praze.

Po absolvování lékařské fakulty dostala umístěnkou do Podbořan a později do Karlových Varů, kde strávila sedm let. Původně se věnovala chirurgii.

Od roku 1969 budovala centrum pro léčbu popálenin spojené s plastickou chirurgií v pražské nemocnici na Vinohradech, které od roku 1977 vedla. Pracoviště se i díky ní stalo roku 1990 samostatnou klinikou a ona její přednostkou, kterou byla až do roku 1996.

V roce 2003 byla pasována na Rytířku lékařského stavu jako jediná žena mezi samými muži, v roce 2004 dostala medaili Za zásluhy o stát v oblasti vědy, kromě toho má řadu dalších ocenění.